

JOHN GRISHAM
titluri publicate

THRILLER JURIDIC

...Și vreme e ca să ucizi
Firma
Cazul Pelican
Clientul
Camera morții
Omul care aduce ploaia
Juriul
Partenerul
Avocatul străzii
Testamentul
Frăția
Moștenitorii
Maestrul
Ultimul jurat
Mediatorul
Apelul
Asociaatul
Mărturisirea
Litigiul
Șantajul
Șirul de platani
Muntele familiei Gray
Avocatul rebel
Informatorul
Negustorul de manuscrise

Barul Rooster
Ziua răzbunării
Îngerii dreptății
Uragan pe insula Camino
Și vine vremea îndurării...
Lista judecătorului

SPORT

Campionul din Arkansas
Calico Joe
Sooley

UMOR

Un altfel de Crăciun
Fotbal și pizza

POVESTIRI

Ford County

NONFICTIUNE

Nevinovatul

TINERI

Theodore Boone: Puștiul avocat
Theodore Boone: Răpirea
Theodore Boone: Acuzatul
Theodore Boone: Amenințarea

JOHN
GRISHAMBĂIETII
DIN'
BILOXI

Traducere din limba engleză
GABRIEL STOIAN

CAPITOLUL I

Acum o sută de ani, Biloxi era o stațiune turistică înfloritoare constituită dintr-o comunitate de pescari de pe coasta Golfului Mexic. Din douăsprezece mii de locuitori ai săi, unii construiau tot fel de ambarcațiuni, alții lucrau în hoteluri și restaurante, însă, în general, veniturile lor erau asigurate de ocean și de abundența pe care o oferea acesta în ceea ce privea fructele de mare. Muncitorii erau imigranți din Europa de Est, cei mai mulți din Croația, unde strămoșii lor pescuiseră vreme de secole în Marea Adriatică. Bărbații munceau pe goelete și traulere, care colectau fructele de mare din golf, în vreme ce femeile și copiii strângeau stridii și împachetau creveți, fiind plătiți cu zece cenți pe oră. Existau patruzeci de pescării, aflate una lângă alta, într-o zonă cunoscută sub numele de Back Bay¹. În 1925, Biloxi a livrat douăzeci de milioane de tone de fructe de mare către restul țării. Cererea era mare, iar oferta rămăsese atât de generoasă încât orașul se putea mândri cu titlul de „Capitală mondială a fructelor de mare“.

Imigranții locuiau în barăci, ori în case simple, situate pe Point Cadet, o peninsulă de pe marginea răsăriteană a orașului Biloxi. Părinții și bunicii lor fuseseră polonezi, unguri, cehi, precum și croați, iar aceștia au asimilat rapid obiceiurile noii lor patrii. Copiii lor au învățat limba engleză, au predat-o părinților lor, și rareori au

¹ Aproximativ, Golful Ascuns.

LIBRIS We know
 vorbit acasă în limba lor maternă. Cele mai multe dintre numele lor de familie se dovediseră imposibil de pronunțat pentru oficialități, astfel că fuseseră modificate și americanizate la portul New Orleans și pe insula Ellis. În cimitirele din Biloxi au existat morminte pe care erau înscrise nume precum Jurkovich, Horvat, Conovich, Kasich, Rodak, Babbich sau Peranich. Acestea erau răspândite peste tot și amestecate cu alte nume, precum Smith, Brown, O'Keefe, Mattina și Belande. În general, imigranții făceau parte dintr-un clan și se protejau, însă, în cursul celei de-a doua generații, au început să se căsătorească cu membri ai unor vechi familii de origine franceză și cu tot felul de familii englezești.

Prohibiția continua să fie lege, iar pe tot cuprinsul Sudului, majoritatea baptiștilor și metodiștilor duceau o viață de-a dreptul frustră. Cu toate acestea, de-a lungul Coastei, cei de origine europeană și de credință catolică nu vedeau cu ochi buni abstenența. De fapt, în ciuda Amendamentului Optsprezece, Biloxi nu a dus lipsă de băutură. Când prohibiția s-a extins în anii '20, cei din Biloxi abia dacă au băgat de seamă acest lucru. Barurile, cârciumile, speluncile, tavernele de cartier și chiar cluburile selecte nu doar că au rămas deschise, dar au și prosperat. „Bombele“¹ nu reprezentau o necesitate, deoarece băutura se găsea din belșug, și nimeni, îndeosebi poliția, nu se sinchisea. Biloxi devenise o destinație preferată pentru sudiștii „inșetați“. La asta se adăugau plajele atrăgătoare, delicioasele fructe de mare, clima blândă, hotelurile primitoare, astfel că turismul a înflorit. Acum o sută de ani, coasta golfului a devenit cunoscută sub numele de „Riviera săracului“.

Ca întotdeauna, viciile neținute în frâu s-au dovedit a fi molipsitoare. Jocurile de noroc făceau casă bună cu băutura, activități ilegale apreciate de multă lume. În baruri și cluburi au apărut cazinouri improvizate peste noapte. Jocurile de pocher, blackjack și de zaruri

¹ În original, *speakeasy*, localuri care nu respectă ora de închidere.

se desfășurau la vedere și se practicau peste tot. În holurile hotelurilor la modă existau șiruri de mașini de jocuri, care funcționau cu un dispreț bătător la ochi în fața legii.

Bordelurile au existat dintotdeauna, dar și-au păstrat discreția, rămânând ascunse. Însă asta nu se întâmplase în Biloxi. Erau din belșug și își ofereau serviciile nu doar clienților credincioși, ci și polițiștilor, și politicienilor. Multe dintre ele se aflau în aceleași clădiri cu barurile și mesele de joc, astfel că un tânăr care dorea să-și satisfacă plăcerile făcea asta dintr-o singură oprire.

Deși nu erau apreciate la fel de mult ca sexul și băutura, droguri precum marijuana și heroina se găseau cu ușurință, cu precădere în sălile de muzică și saloanele barurilor.

Jurnaliștilor le era deseori greu să creadă că asemenea activități ilegale erau acceptate cu seninătate într-un stat atât de conservator din punct de vedere religios. Adesea, scriau articole despre dezmățul și libertinajul la care asistau în Biloxi, dar atitudinea predominantă era: „Ăsta-i Biloxi“. Politicienii militanți criticau cu asprime infraționalitatea, iar predicatorii tunau și fulgerau de la amvon, dar nimeni nu depunea eforturi convingătoare să „facă curățenie pe Coastă“.

Cel mai mare obstacol cu care se confruntau încercările de revenire la normalitate era corupția endemică a polițiștilor și a oficialităților alese. Polițiștii și alți oameni ai legii aveau salarii demne de milă și erau întotdeauna dispuși să primească niște bani și să lase impresia că nu au văzut nimic. Politicienii locali erau ușor de cumpărat, astfel că prosperau binișor. Toată lumea făcea bani, toată lumea se distra, și atunci, de ce să distrugă ceva ce mergea bine? Nimeni nu îi obliga pe amatorii de băutură și pe împătimiții de jocuri de noroc să se aventureze în Biloxi. Dacă nu le plăceau viciile practicate acolo, puteau rămâne acasă, ori să se ducă la New Orleans. Însă dacă preferau să-și cheltuiască banii în Biloxi, ei știau că nu vor fi tulburați de poliție.

Activitățile infracționale au cunoscut un avânt deosebit în 1941, când armata a construit o mare bază militară pe terenul care fusese cândva Clubul Country Biloxi. A fost denumită Aerodromul Militar Keesler, după un erou din Primul Război Mondial din statul Mississippi, iar numele bazei a devenit sinonim cu comportamentul destrăbălat al zecilor de mii de soldați care se pregăteau să plece la război. Numărul de baruri, bordeluri și săli de striptease a crescut în mod amețitor. La fel și infracționalitatea. Polițiștii erau copleșiți de reclamații din partea soldaților: mașini de jocuri „aranjate“, rulete modificate, crupieri care trișau, băuturi îndoite cu apă, prostituate cu lipici la degete. Pentru că făceau bani buni, proprietarii se plângeau rareori, dar se înregistrau o sumedenie de încăierări, atacuri asupra prietenelor, ferestre sparte, dar și sticle de whisky făcute țandări. Ca întotdeauna, polițiștii îi protejau pe cei care îi plăteau, iar pe porțile închisorii intrau și ieșeau tot timpul soldați. Pe la Keesler s-au perindat mai bine de jumătate de milion de soldați care urmau să plece în Europa și în zona Pacificului, iar mai târziu spre Coreea și Vietnam.

Viciile practicate în Biloxi erau atât de profitabile încât atrăgeau în mod firesc adunătura obișnuită de personaje din lumea interlopă: criminali de carieră, proscrisi, traficați de băuturi, contrabandiști, vânzători de rom, escroci, tâlhari, proxeneți, bătauși și o clasă mai ambițioasă de lorzi ai crimei. Spre sfârșitul anilor '50, în Biloxi s-a aciuat o diviziune a unei bande dezlănate de brute violente, poreclită Mafia Dixie, care plănuia să își stabilească acolo zona de lucru și să preia o parte din industria viciilor. Înainte de apariția celor de la Mafia Dixie existaseră dispute între proprietarii de cluburi, dar toți făceau bani, astfel că viața era frumoasă. Când și când se mai comitea câte o crimă, după care urmau acțiuni obișnuite de intimidare, dar nicio grupare nu făcea eforturi serioase pentru a prelua tot controlul.

În afara ambiției și violenței, Mafia Dixie avea puține în comun cu adevărata *Cosa Nostra*. Nu era o familie, dar asta nu însemna că

în sânul ei nu exista loialitate. Membrii ei – iar FBI-ul nu a știut niciodată cu certitudine cine era membru și cine nu și câți pretindeau că sunt – erau o strânsură de băieți răi și inadaptați, care preferau să comită infracțiuni în loc să facă o muncă cinstită. Nu exista o organizare clar stabilită și nicio ierarhie. Nu existau un șef în vârf și bătauși la bază, și nici brute la mijlocul ierarhiei. Cu vremea, un proprietar de club a reușit să își consolideze poziția și să capete o influență mai mare. El a devenit „Bossul“. Cei din Mafia Dixie aveau o înclinație spre violență care a stupefiat FBI-ul. De-a lungul istoriei sale, pe măsură ce s-a dezvoltat și s-a extins în sudul Coastei, a lăsat în urmă un număr uimitor de mare de cadavre și, practic, niciuna dintre acele crime nu a fost soluționată. Totul funcționa în baza unei singure reguli, un jurământ de sânge scurt și concis, bătut în cuie: „Să nu torni pe nimeni din bandă“. Cei care încălcau regula erau descoperiți în vreun șant ori nu erau găsiți vreodată. Se zvonea că de pe unele bărci de pescuit creveți erau azvârlite cadavre la depărtare de peste treizeci și cinci de kilometri de țărm, ajungând în apele calde și adânci ale deltei fluviului Mississippi.

În ciuda reputației proaste, criminalitatea din Biloxi a fost ținută sub control de proprietarii de localuri și supravegheată îndeaproape de poliție. Cu timpul, viciile s-au concentrat în mare parte în sectorul principal al orașului, pe o porțiune de un kilometru și jumătate din Autostrada 90, de-a lungul plajei. Numită „Strip“, această zonă era mărginită de cazinouri, baruri și bordeluri, și era ușor de ignorat de cetățenii care respectau legile. Viața din afara acelei zone rămăsese normală și sigură. Dacă cineva căuta buclucul cu lumânarea, știa unde să îl găsească. În rest, zona era ușor de evitat. Biloxi prospera datorită fructelor de mare, producției de ambarcațiuni, turismului, construcțiilor și a formidabilei etici a muncii, alimentată de imigranți și de visurile lor pentru o viață mai bună. În oraș s-au construit școli, spitale, biserici, autostrăzi, poduri, diguri, parcuri, locuri de recreere și tot ce trebuia pentru a îmbunătăți viețile oamenilor.

CAPITOLUL 2

Rivalitatea a început ca o prietenie între doi „băieți“ care aveau multe lucruri în comun. Amândoi erau nepoți din a treia generație de imigranți croați, și amândoi se născuseră și crescuseră în „Point“, așa cum era cunoscut Point Cadet. Familiile lor locuiau la două cvar-tale distanță. Frecventau aceeași biserică catolică, aceleași școli, copiii lor se jucau pe aceleași străzi, în aceleași nisiparnițe și pe aceleași plaje, și pescuiau împreună cu tații lor în golf în weekendurile liniștite. Se născuseră în 1948, la o lună distanță, ambii fiind fiii unor tineri veterani de război, care se căsătoriseră cu femeile pe care le iubeau și își întemeiaseră familii.

Jocurile din Lumea Veche, practicate de strămoșii lor, nu aveau nicio importanță în Biloxi. Terenurile nisipoase și cele rezervate tinerilor erau destinate baseballului și doar atât. La fel ca toți băieții din Point, cei doi au început să arunce mingi și să le lovească la scurtă vreme după ce au început să meargă, după care, când aveau opt ani, au purtat pentru prima oară cu mândrie tricourile echipelor preferate. La vârsta de zece ani, amândoi s-au făcut remarcați și lumea a început să vorbească despre ei.

Keith Rudy, cel mai mare dintre cei doi, născut cu douăzeci și opt de zile înainte, era un aruncător stângaci, care azvârlea mingea cu putere, dar nu tocmai precis, și îi băga în sperieți pe cei care trebuiau să o lovească din cauza lipsei lui de control. Pe de altă parte,

el lovea din partea stângă, iar când nu se afla pe movilă, era în orice altă parte în care îl doreau antrenorii lui, adică în terenul exterior. Întrucât nu existau mănuși de prindere pentru stângaci, el a învățat singur să prindă, să alerge și să arunce cu mâna dreaptă.

Hugh Malco era dreptaci, care arunca și mai puternic decât Keith Rudy, și cu mai multă precizie. De la cincisprezece metri, era capabil să îngrozească pe oricine, astfel că cei mai mulți jucători în vârstă de zece ani, aflați la bătaie, preferau să se ghemuiască în locul în care se aflau. Babe Ruth lovea cu stânga, la fel și Lou Gehrig, și Stan Musial. Desigur, Mickey putea lovi mingile din ambele părți, însă el era yankeu. Hugh asculta sfaturile, deoarece nutrea dorința de a câștiga.

Baseballul reprezenta lumea lor, iar vremea plăcută de pe Coasta de Est le îngăduia să joace aproape tot anul. Echipele din Liga Mică¹ începeau să fie selectate încă de la sfârșitul lunii februarie și competiția demara la mijlocul lunii martie: două jocuri pe săptămână vreme de cel puțin trei luni. Când se încheia sezonul regulamentar, la fel ca și campionatul pe oraș, meciurile de baseball serioase începeau cu confruntările dintre cei mai valoroși jucători. Biloxi domina meciurile eliminatorii din stat, și era de așteptat ca echipa sa să ajungă în turneele regionale. Nicio echipă nu reușise încă să ajungă la Williamsport pentru marele spectacol, însă optimismul creștea an de an.

Biserica era importantă, cel puțin pentru părinții și bunicii lor, dar pentru băieți, adevărata instituție religioasă era baseballul jucat de echipa Cardinal. În Sud nu existau echipe profesioniste de ligă superioară. Postul de radio KMOX din St. Louis transmitea fiecare meci, comentatori fiind Harry Caray și Jack Back, iar băieții îi știau pe jucătorii de la Cardinal, posturile lor, statisticile despre ei, locul nașterii lor, punctele lor forte și slabe. Ascultau transmisiunile fiecărui meci, decupau caseta cu scorurile din publicația *Gulf Coast Register*, apoi petreceau ore în șir pe terenul de joacă și reluau fiecare

¹ Competiție de baseball organizată pentru copii cu vârste între opt și doisprezece ani, în Statele Unite.

tur al meciurilor. Economiseau fiecare bănuț pentru a cumpăra cartele de baseball, iar schimburile de asemenea cartele erau afaceri serioase. Topps era marca lor preferată, în primul rând deoarece guma de mestecat își păstra aroma mai mult timp.

Când venea vara și școala se încheia, străzile din Point erau înțesate de copii care jucau minibaseball, baseball cu piciorul, wiffle ball¹ și multe alte variante ale baseballului. Băieții mai mari rechiziționau locurile de joacă și terenurile de ligă mică, unde alegeau echipele și jucau ore în șir. În zilele importante, mergeau acasă, se spălau, mâncau câte ceva, își odihneau brațele și picioarele, îmbrăcau uniforme și se grăbeau să ajungă pe terenuri pentru meciurile adevărate, care atrăgeau mulțimi mari de familii și prieteni. În după-amiezile târzii și la începutul serii, în lumina reflectoarelor, băieții jucau cu ardoare și se persiflau pășind țațoși pe porțiunea de teren în formă de romb. Se bucurau de încurajările susținătorilor și se tachinau unii pe alții fără cruțare. Orice greșeală atrăgea după sine o avalanșă de fluierături și huiduieli. Un home run² reducea la tăcere jucătorii de pe banca echipei adverse. Un aruncător puternic îl făcea pe adversar să se întunece la față. O comandă neplăcută a unui arbitru era inacceptabilă, cel puțin pentru jucători, însă susținătorii nu știau ce însemna reținerea. Și pretutindeni, în tribune, parcări și chiar și în ambarcațiuni, difuzoarele aparatelor de radio cu tranzistori vuiau în timp ce postul KMOX prezenta fază cu fază, și toată lumea știa cum stăteau lucrurile pe teren pentru echipa Cardinal.

Când au împlinit doisprezece ani, Keith și Hugh au avut parte de sezoane magice. Keith a jucat la o echipă sponsorizată de Dejean Packing³. Iar Hugh a jucat la o echipă sponsorizată de Shorty's Shell. Au dominau sezonul, și fiecare echipă a pierdut doar o dată, una în

¹ Joc asemănător cu baseballul, practicat pe suprafețe mici.

² Punct realizat când mingea este lovită în așa fel încât jucătorul la bătaie reușește să treacă de toate bazele și să ajungă „acasă”, într-un singur tur.

³ Dejean Packing a fost o companie producătoare de conserve din Biloxi.

fața celeilalte, și asta cu un singur home run. Doar printr-o chestiune de noroc, echipa sponsorizată de Dejean Packing a promovat până în campionatul municipal, în care a măcelărit o echipă din West Biloxi. Keith a realizat toate cele șase tururi, a ratat două lovituri, a evitat patru și a reușit două home run. El și Hugh au fost aleși în unanimitate să facă parte din echipa Biloxi All Stars și, pentru prima oară, au ajuns să fie colegi de echipă, deși făcuseră parte din aceeași echipă de nenumărate ori pe terenul de joacă.

Avându-l pe Hugh lovind mingea din latura dreaptă a terenului și cu Keith îngrozindu-i pe cei de la bătaie pe latura stângă, Biloxi era favorita pentru câștigarea a încă unui campionat al statului. După o săptămână de pregătiri, antrenorii i-au urcat pe membrii echipei în trei camioane pentru ca, după o deplasare de douăzeci de minute spre vest, pe Autostrada 90, să ajungă la Gulfport, locul de desfășurare a turneului statal. Sute de suporterii i-au urmat, alcătuiind o caravană zgomotoasă.

Turneul a fost dominat de echipe din partea sudică a statului: Biloxi, Gulfport, Pascagoula, Pass Christian și Hattiesburg. În primul meci, jucat împotriva echipei din Vicksburg, Keith a reușit o aruncare grozavă, iar Hugh a reușit un mare șlem.¹ În cel de-al doilea meci, Hugh a realizat un one-hitter², iar Keith i-a întors serviciul, reușind trei home runs. În cinci meciuri, Biloxi a reușit treizeci și șase de alergări, a pierdut doar patru și a plecat acasă cu titlul de campioană a statului. Orașul a sărbătorit acest eveniment și i-a trimis pe jucători la Pascagoula ca să petreacă. Competiția de la nivelul următor era cu totul altă problemă, deoarece echipele din Florida abia îi așteptau pe cei din Biloxi.

Nimic nu îi fermeca mai mult pe băieți decât o călătorie pe autostradă, de-a lungul căreia se găseau moteluri, piscine și locuri în care

¹ Un home run reușit în condițiile în care toate cele trei baze sunt ocupate de alergători, socotindu-se că astfel s-au alergat patru tururi.

² Situație în care o echipă trebuie să se limiteze la o singură lovitură.

puteau mânca. Hugh și Keith au împărțit camerele de motel și au devenit liderii incontestabili ai echipei, iar antrenorii îi numiseră cocăpitani. Erau inseparabili, atât pe teren, cât și în afara lui, și toate activitățile gravitau în jurul lor. Pe teren, erau competitori și susținători feroce, fiecare dintre ei încurajându-l pe celălalt să joace inteligent, să respecte indicațiile antrenorilor, să evite greșelile și să analizeze jocul. În afara terenului, organizau ședințe de echipă, erau primii care jucau farse, aprobau poreclele, hotărau ce filme să vadă, la ce restaurante să meargă și îi susțineau pe colegii de echipă care rămâneau pe banca de rezerve.

În primul meci, Hugh a cedat patru lovituri, și echipa din Biloxi a înfrânt o echipă din Mobile, campioana statului Alabama. În cel de-al doilea meci, Keith a fost mai activ ca niciodată și a făcut opt pași, după care a reușit patru tururi; cei din Biloxi au pierdut în fața unei echipe din Jacksonville, la trei tururi. Două zile mai târziu, o echipă din Tampa a reușit patru alergări în fața lui Hugh din cele șase înregistrate și a câștigat meciul.

Sezonul se terminase. Visul de a juca în Liga Mică din World Series, la Williamsport, fusese zdrobit din nou de cei din statul Florida. Membrii echipei s-au retras la motel ca să-și lingă rănile, dar curând băieții se zbenguiau în piscină și încercau să atragă atenția unor fete mai mari decât ei, care purtau costume de baie minuscule.

Stând sub umbrele, părinții lor îi urmăreau și se delectau cu cocktailuri. Sezonul lung se încheiase, iar ei abia așteptau să ajungă acasă și să termine vara fără bătăile de cap pe care le provoca baseballul zi de zi. Acolo se aflau aproape toți părinții, împreună cu alte rude și câțiva suporteri înfocați din Biloxi. Unii erau prieteni apropiați, alții erau doar cunoștințe. Cei mai mulți locuiau în Point și se cunoșteau bine unii pe alții, dar în sânul aceluia grup au apărut fisuri în ceea ce privea solidaritatea.

Lance și Carmen Malco, părinții lui Hugh, se simțeau excluși, iar asta pe bună dreptate.

CAPITOLUL 3

În 1912, când a coborât de pe vapor la New Orleans, bunicul lui Hugh avea șaisprezece ani și nu știa aproape nicio boabă de engleză. A reușit să pronunțe corect cuvântul „Biloxi“, iar acest lucru i-a fost suficient funcționarului vamal. Vasele care soseau erau înțesate de europeni din Est, dintre care mulți aveau rubedenii de-a lungul Coastei unde Mississippi se vărsa în ocean, iar vameșii doreau din toată inima să îi trimită în altă parte. Biloxi era o destinație preferată de mulți.

În Croația, numele puștiului fusese Oron Malokovici, ceva greu de pronunțat. Unii funcționari vamali erau răbdători și se străduiau să înregistreze numele corecte. Alții erau grăbiți, încordați, sau indiferenți, ori poate aveau sentimentul că îi fac o favoare imigrantului dacă îi schimbă numele cu ceva care s-ar putea adapta mai ușor în țara de adopție. Adevărul era că unele dintre numele celor veniți de „departe“ erau greu de pronunțat pentru vorbitorii de engleză. New Orleans și zona coastei golfului aveau o istorie bogată, dominată de francezi și spanioli, astfel că, prin anii 1800, cele două limbi se contopiseră cu ușurință cu engleza. Însă limbile slave, pline de consoane, reprezentau altă mâncare de pește.

În cele din urmă, Oron a căpătat numele de Aaron Malco, o identitate pe care acesta a acceptat-o cu rezerve, dar nu a avut de ales. Înarmat cu noile documente de identitate, a ajuns la Biloxi, unde o

rudă i-a făcut rost de o cameră într-o baracă și o slujbă care presupunea despicarea cochiliilor de stridii, într-o pescărie. Asemenea concetaștenilor săi, și-a câștigat cu greu traiul, a trudit cât de multe ore a fost în stare și a economisit câte ceva.

După doi ani, a găsit o slujbă mai bună la construcția de veliere pe un șantier naval din Back Bay, lângă Biloxi. Salariul era mai mare, dar munca era solicitantă din punct de vedere fizic. Devenit adult, Aaron avea peste un metru și optzeci în înălțime, avea umerii destul de viguroși și putea căra piese din lemn care de obicei puneau la treabă doi sau trei oameni. A devenit agreat de șefii lui și i s-a încredințat conducerea unei echipe, primind și o oarecare creștere de salariu. Ajuns la vârsta de nouăsprezece ani, câștiga cincizeci de cenți pe oră, ceea ce reprezenta salariul maxim, și muncea atât de multe ore cât îi oferea compania.

Când a împlinit douăzeci de ani, Aaron s-a căsătorit cu Lida Simonovici, o croată de șaptesprezece ani, care fusese îndeajuns de norocoasă să se nască în Statele Unite. Mama ei o născuse la două luni după ce ea și soțul ei coborâseră de pe vas, venind din Europa. Lida lucra la o fabrică de conserve de pește, iar în timpul liber o ajuta pe mama ei, cusătoreasă. Tinerii căsătoriți s-au instalat într-o casă de închiriat din Point, unde aveau în jur membri de familie și prieteni, toți din fosta lor țară.

Visurile lor s-au spulberat după opt luni de la căsătorie, când Aaron a căzut de pe o schelă. Brațul și piciorul rupt aveau să se vindece, însă vertebra sfărâmată din zona dorsală a coloanei vertebrale l-a făcut să devină aproape infirm. După câteva luni de convalescență, petrecute acasă, el și-a recăpătat capacitatea de a merge pe propriile picioare. Rămas fără slujbă, cei doi soți au supraviețuit grație ajutorului primit din partea familiei și a prietenilor. Aveau din plin de mâncare, chiria le era plătită, iar preotul parohiei, părintele Herbert, trecea pe la ei în fiecare zi ca să se roage, atât în engleză, cât și în croată. Cu ajutorul unui baston, pe care nu va fi niciodată în

stare să îl abandoneze pe deplin, și în ciuda eforturilor eroice, Aaron a pornit pe drumul anevoios de a-și căuta un alt loc de muncă.

Un văr îndepărtat deținea una dintre cele trei băcării din Point. Acestuia i s-a făcut milă de Aaron și i-a oferit slujba de om de serviciu, care să măture podeaua, să aranjeze mărfurile și, eventual, să lucreze pe postul de casier. La scurtă vreme după aceea, Aaron ajunsese să conducă băcănă, iar cifrele de afaceri se îmbunătățiseră. El îi cunoștea pe toți clienții, dar și pe copiii și bunicii lor, și făcea tot ce se putea pentru a ajuta o persoană în caz de nevoie. A îmbunătățit sortimentele de produse, a renunțat la articolele care se vindeau greu și a extins magazinul. Chiar și când băcănă era închisă, livra diverse produse la domiciliul clienților, folosind o bicicletă veche. Avându-l pe Aaron la conducerea băcănii, șeful lui a hotărât să deschidă un magazin general¹ la depărtare de două intersecții.

Aaron a întrevăzut ocazia unei noi extinderi. Și-a convins șeful să ia cu chirie clădirea alăturată și să înființeze un bar. Era anul 1920, când țara ajunsese în ghearele prohibiției, iar imigranții catolici din Biloxi erau mai însetați ca oricând. Aaron a încheiat o înțelegere cu un traficant local de băuturi, astfel că a aprovizionat barul cu o diversitate impresionantă de mărci de bere, unele chiar din Europa, și cu o duzină de mărci renumite de whisky irlandez.

Deschidea băcănă în fiecare dimineață la răsăritul soarelui și le oferea pescarilor și muncitorilor de la fabrica de conserve cafea și produse de patiserie. În fiecare seară, Lida pregătea câte o tavă de krostule, prăjiturele fierte în ulei, presărate cu zahăr pudră², iar acestea au devenit extrem de apreciate de oamenii care ajungeau acolo dimineața. În cursul zilei, sprijinindu-se pe baston, Aaron șontăcăia prin magazin, apărând când la ghișeu, când tăind carne, când

¹ În original, *dry goods store*, magazin care vinde produse îmbuteliate sau ambalate, precum zahăr, făină, textile, stofe, obiecte de uz casnic ș.a.m.d.

² Echivalentul românesc ar fi „minciunile”, care sunt făcute simplu, cu aluat din făină, prăjite în ulei și, la consum, sunt presărate cu zahăr pudră după dorință.

măturând podeaua, când răspunzând la solicitările clienților. Spre sfârșitul după-amiezii, deschidea barul și își întâmpina clienții obișnuiți. Când nu servea băuturi, se ducea șchiopătând până la băcănie, pe care o închidea după ce pleca și ultimul client, de obicei în jurul orei șapte seara. După aceea, se întorcea la bar, turnând băuturi, spunând glume și bârfind din plin. De obicei, închidea barul în jurul orei unsprezece seara, când ultimul schimb al lucrătorilor de la fabrica de conserve își încheia ziua de muncă.

În 1922, Lida și Aaron au fost binecuvântați cu primul lor copil căruia i-au dat numele american de Lance. Curând după aceea, au urmat o fiică și un alt fiu. Casa lor mică a devenit neîncăpătoare, de aceea, Aaron și-a convins șeful să îi închirieze un spațiu nefinisat de la etajul de deasupra barului și băcăniei. Familia lui s-a instalat acolo, în vreme ce dulgherii ridicau pereți și construiau o bucătărie. Cele șaisprezece de ore de muncă ale lui Aaron s-au prelungit. Lida și-a abandonat slujba pentru a-și crește copiii și pentru a lucra în băcănie.

În 1925, șeful lui a murit brusc, răpus de un atac de inimă. Aaron nu se înțelegea cu văduva vărului său, și nu vedea niciun viitor pentru el sub comanda ei. A convins-o să îi vândă barul și băcănia, iar în schimbul a o mie de dolari și a unui bilet la ordin, el a devenit proprietar. Acel bilet la ordin a fost achitat în termen de doi ani, după care Aaron a deschis încă un bar pe latura de vest a zonei Point. Deținând două baruri frecventate des și o băcănie care mergea bine, familia Malco a devenit mai prosperă decât cele mai multe familii de imigranți, dar nu făcea nimic pentru a demonstra asta. Munceau mai mult ca niciodată, economiseau bani și au continuat să locuiască în același apartament de la etaj și să aibă aceleași obiceiuri modeste și sănătoase. Se grăbeau să îi ajute pe alții, iar Aaron le dădea mici împrumuturi prietenilor când băncile îi refuzau. Erau generoși cu Biserica și nu lipseau niciodată de la slujba de duminică.

Copiii lor au început să lucreze în magazin imediat ce au crescut destul de mari. La vârsta de șapte ani, Lance era o figură cunoscută în

Point, mergând pe bicicletă cu un coș plin de produse pentru a le livra la casele oamenilor. La vârsta de zece ani, servea bere rece la bar și ținea socoteli privind banii datorati de clienți.

La începutul carierei sale de om de afaceri, Aaron văzuse latura mai întunecată a jocurilor de noroc și refuzase să se implice în așa ceva, preferând să nu permită jocuri de cărți sau zaruri în vreo cameră din spatele barului. Ispita exista permanent, iar unii dintre clienți s-au plâns, însă el s-a ținut tare pe poziție. Părintele Herbert îi aproba atitudinea.

Marea Depresie a slăbit industria fructelor de mare, însă Biloxi a făcut față situației mai bine decât restul țării. Creveții și stridiile erau încă din belșug și oamenii aveau ce să mănânce. Turismul a fost lovit din plin, dar fabricile de conserve au continuat să funcționeze, deși într-un ritm mai scăzut. Pe Point, muncitorii erau concediați și au ajuns să aibă restanțe la plata chiriilor. Aaron a preluat ipotecile pe zeci de case¹ și a devenit proprietar. A acceptat note promisorii pentru chiria datorată, dar de obicei uita de ele. Niciunul dintre chiriașii dintr-o casă în proprietatea lui Malco nu a fost vreodată evacuat pentru neplată.

După ce a absolvit liceul Biloxi, Lance a cochetat cu ideea de a merge la universitate. Aaron nu prea vedea cu ochi buni acea idee, deoarece avea nevoie de fiul lui pentru a-l ajuta la bunul mers al afacerilor familiei. Lance a urmat totuși câteva cursuri de la o școală postliceală din apropiere și, lucru care nu a surprins pe nimeni, a dovedit aptitudini pentru afaceri și finanțe. Profesorii l-au încurajat să își continue studiile la colegiul de stat pentru profesori, aflat undeva lângă Hatiesburg, și, cu toate că nutrea acel vis, s-a temut să îi vorbească tatălui său despre asta.

A izbucnit războiul, iar Lance a făcut uitată ideea de a-și continua studiile. A doua zi după atacul de la Pearl Harbor, s-a înrolat în

¹ În original, *shotgun houses*, case late de cel mult 3,5 metri, cu două sau trei camere în linie, și cu două intrări.